

РУСКИ НОВИНИ

Dr. I. B. Višofečić rektor grki. Zagrebl. gornji grad

Free sjemenište

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

Исходаа каядн тидзень. -- Презплата на рок 80 дина, из пол рока 30 дина. За Америка и други крај 2 долари рочне.

Предплату и шицки писма до Редакцији и Управни треба послати на адресу: „Руски Новини“ Плишоревци (Југославия).

Прецо не напредуеме?

Велі шє поменди нами поносују, же не напредуеме у тим праву и з тим темпом, як би зме могли и як би зме требали. Наводза ше и велі причини тому заставаню, хтори су рижни.

На наш жал и на нашу ганьбу шицко то правда, але я думам, же не шицка хйба нем на нашој нарастови и не шицка хйба на тих, цо би сцели шицко валати. Ест ту и други причини. Правда наш народ таки, же лоби каждому пригварити и до шицког шє мишица. Думам, же то една страна, бо док е таки, долга пропалзи саму роботу, а док то провадзи — знак е, же ло лоби. Цо вон пригварити, то таке як шц, тем треба мац начина з ним ше справовац.

Народ не лоби водьох, хтори по його думи истей наобразби як и вон. Не лоби ани таких, хтори у своім приватним живоце слабо стоя, або хтори му ше уж даяк инак не пача.

Ест медзи нами и таки, хтори зос дзеку робя на просвитним пољу и у приватним живоце у своім газдованю добре стоя, але су заш людзом не у дзекн. Прецо? — Прето, же тотн маю два фарби на себе. Вони з едного боку заступают и ширя просвитни идеї а зос другого боку ше цудза од својого народу, бо медзи собу (а подасдни и у своім обисцу) служба ше зос цудзу бешеду. То нашим шадзом барз дзьобе очи, па ани едси неможе поднесц, да слуха «горшого» од себе. Заго шцто не сисе бун член таког просвитного дружба, хторе ма таку управу. И прето ми не годим напредовац, як би зме сцели и як би могли.

Наисце наш народ преберљив, и строги критичар. Барз му чежко угодиц. Народ би сцел мац на управних местох людзох, хтори би били культурно моцнейши од нього и хтори би му и зос своім приватним животом давали приклад, як треба робити, справовац ше, газдовац и т. д. — А чи ми маме таких

людзох? Гей, маме! Але тотн людзе, наша интелегенция, ше покус однародзуе од нас, а випатра же ше поточно «зашицннц». То нас убива и упробасцуе, же тотн долга з нами Русинами, док маю од нас даякн хасен, а нецка — розуми ше — ганьба цо и руски бешедовац, а и поздравкац. Випатра им е, же зос нашим людзми чежко робити, же ше вшадзи мишаю и шицкому пригварити, ани потребней чешци не даваю. Шицко то може бун и правда. Але яка то дьозе, кад ше чежкн роботи боя? Та прето и чежко з народом, бо е запушени — а зароснуту заградю чежше охотац, як кад заграда у добрим шоре тримана. А кад тим спремитим людзом так чежко робити и дзвигат народ, як же ше знаю орнаментнц теј роботи людзе меней спремни, а и меней способни од перших. Чи шє тотн исти незданаю, же их будзе народ баржей поштовац, кад го охабя, або ше наздаваю векшн чешци од гевтих, су кому ше приклони?

То е причина, же народ нема довири, ту тим цо ше з ним тераз најбаржей сходза и робн, бо ше бої, же го и тотн охабя, гоч су дашеко од теј думи.

Чи би не було ширнейше, да ше за длутих зимских вечарох поволаю людзе до својого просвитного дому и да ше им тримаю корисни, за живот потребни и поучни виклади. Теди би народ мал хасен з Просвити и теди би ше шицки радо зачленили и аж теди би зме квити и напредовали. Бо кад добре розпатриме роботу наших просв. друштвох, мало найдземе практичног хасну. Чи лем зато, просвита, да ше права забави даскельо раз у року? Правда, и за штипацки церковни хор можеме повесц, же виходзи зос просвити, але то недоци. Чи лем прето постанаме члени, да ше од нас збера членария и вец да ше купую кнџки, и гевти цо су даяк предсидни да читат лем подасдни члени. «Бо ше цоти кнџки вешме поволиц дому». Нам треба зос просвиту стварнейши и векши хасен.

Думам, же до того хасну не так чежко, дойц, лем треба велей воли и розуменя вацносци просвитного аманца з едней и з другой стороны.

Ши Йота.

Войни.

Войни шє били на зовеце, а озда и буцу так друго, док людзе буду людзми, то есу, док будзе у людзох чельо ала, мерки, зависни симолобств, кельо було до тераз. Бо жрицло войнох у погубней, па зло шє готовей людскеј природи. То наешци невровродного греху, и хто за тот грех не зна, тот шиде не похоти, чом людзе таки ани и чом ше тельо месоу грижу и забиваю.

Тераз сцеме дацо повесц о самим способу вовања.

У перних лочатках людскеј истории, кад людзе не познали шцког на шн воиног орудия, независно спорн уредовали людзе так, же еден другого лапал за власн — борели ше и надлацал тот, хто бул тимесно моцнейши. И уж велки поступ зробели людзе, кад почали рудити еднн на другога а каменом, лџбо и копно, кад оламали фалат древо и сиравели себе кнџки, а шє оешли, кад вилумвали лужи и шцити, з котрима ше закривали пред стрелами и копљами неприятеля.

Перте оружнє було таке, з котрима ше могло борити лем з блџизн (кнџки, камен, копнє), а вец видумано таке, з котрим ше могло борити а далєка. Наместо ручних дукох, пришли машински, проци мукох, а котрима були кароши обмуровани и утврџдени, видумали справи за разбиване мукох и под.

За време гревитог царства (оа 300 р. до 1453. року по Христу) видумали Греки таки оешн, котри горел и у води и з ним палели војни на морю галии своих неприятельох. И до нџвкџка ше не зна, как то оешн бул, але и шцто староруски литошнє о шн приповедаю, шцати же го наисце Греки мали и наше руски галџи велко страдали од нього, кад руски князи а Кнџа преа Чарне Морџо вџащали на Царгород.

Велку революцку у вовањн зробел прац, котри сиронски народи упознали од анишких народох, уж коло 1250 року, а року 1388. усперил то Немец Берхтолд Шварц. Оружнє постоало тераз таке страшно и ошесле, же шицки були прешвџчени, же војни будзе од тераз велко меней и буду воли кратке. А на справди постоала војн члестейши и странейши.

Пертџка велка војна по шцвџвџеню луццаног праху тирвала у Немецкеј рокоу 30

рши и воли не „трицеточна яйна“. Барз често два пре малке усавирише пушках або збогх сапа армия надладала другу. И так 1718. року Шведска була у војни з Пруску надладала лем прето, бо шведски војни наби-вели пушки з дрвену палчку, а пруска зос-мелезу. Пре тоту причину надладала 1806. року Немецка Австрию.

У францушко-немцкей войни 1870. року ципринтерска зветла стала так блиако едни од других, же едни других видзели. А у шветовой войни артилерия стала една од другей ка 128 километри далеско. У априлу 1915. року австрийско-немцка артилерия направела перши раз так звану „дубинарска огонь“, то ест била на исприктеля з дзельох през ведей годинах не-престано. За 4 годзинг внутрени тели Немци и Австрияки 700.000 рази.

Отрошци баах привязан до войни перши раз 1915. року. А од теди якк страшни по-ступн зробела война техника! Ручни гранати, торпеди, подводни лодї, аероплани, страшни тизни, аа котри нест нїякей прекрени, бо шци-ко пред собу валиа — ницко то вепня так вириханс, же нїкто не годзес себе ані пред-стайе, аа страшка була би война у будуч-ности.

Почитрине инце дакус, яки жертзи побра-ли войни до терас. У сезморочней войни по-гинуло 550.000 людзох. У французкей револю-циї, котра почала 1789. року, було забито мн-лиох и 400.000, у войнох велыкого французко-го цара Наполеона мнлиох и 700.000. У мо-сковско-японскей войни 1904./5. року 264.000, у балтйаскей войни 1912./13. року погинуло 100.000 людзох. Шветова война 1914.--1918. року однесла рекорд, бо вона забрала 23 мн-лиох людски жертзи.

Страшна то ствар война -- найгорша до-сет аа шведце и го найчужня кара Божа за погубени швет. А од войнох нас не зачуваю нїяки провинцини догарки и конференциї, кед людзе сами по постаню лепши, кед ця будзе медзи нїма любови. Едино хрести-янска любов медзи людзми и медзи наро-дами може войну од нас удали и би жертзи ублажи. Аа хто цолика за то дума? ...

УКРАЇНА.

Борба за народну напням на Горні-ци. — По войни наш народ на Горніци кра-шис напрезовав у каждем погладу. Особено не крашис подвизела николика просвита, бо отворени велі нови школи, народни и гимна-зии. У шветких школах ше учи на руско-укра-їнским языкю, так як народ гутори. Аа даамо ше даскельо слабих и худобних духом панок, котри не сцели робити за народну просвиту у живих народним руским языкю и у тим языкю розвивати своєю писменство, аа да не муш-лїч працювати, сцу завеси до школах моско-вски язык и уж готове, виробене московске писменство. Розуми ше, же московски язык и писменство за наш народ цудли и нерозумлив, аа зато министерство просвита у Праги одре-дасло, ца ше у школи можу хасновати лем то-ти кїишки, котри занисани у чистим народним руским языкю, а лїчки по московски послани кїишки, маю ше вос школах вируци. Тераз почали тоти „москвофилы“ (ко любя баржей того, цо московске, як родзене своєю, руске) агитирати цо довзних валачох, да дзєши не кду до своїх школах. Аа нїкто їх не слуха и на-родни напням з дия на дзєнь моцнейши, бо я вриродни и трима ше своѳого.

Припомїнеме, же пред 60 рокк слична бор-ба була и у Галициї. И там надладала народ-на напням, а „москвофилы“ цалком препадали. Треба инце знац, же шцички москвофилы цагаю народ на православие и так чходза вельо и у духовних стварох вари.

Бшенски зашкы на України. — На України, котра терас под большевиками, вельо не скорей в шветей ште як у нас. До Покрови там мушн бун шцико помате, бо жема при-ходзи вчасовїше. А терас службени больше-ванци звит конкс, же до 20. септємбра того

року було нашато як поллєкку меней як влонї. — Не сцу людзе знац, кед знаю, же не шєю за себе и же большевики зарпо и так одзєю, а людзе по валачох буду гладовац.

Гинденбург заместк немецкого цара?

Так пишу новини, же би титлеровци сде-ли обнови полєике царство и звалив терашню републику. Бувши цар Вилли не брацел би ше такой шазд, аа би у початку терашнїй прези-дент немецкей републики бул преглашени як „чувар немецкого престолу“, слично, як с гу-вернер Горти у Мадярскей, котра год нема краля, аа трима себе за кралевину и чека лем нагоду, кед будзе годна без ошяду на друга держави поставити себе краля. Випатра, же по тей драги пойдзе и Немецка.

Дваец два и пол мнлиох безработних.

У Америке на 123 мнлиох жительох ест терас 11 и пол мнлиох работнїкох без ро-боти. У Европи на 310 мнлиох жительох ест без работи 13 мнлиох людзох, а найвещей у Немецкей.

Предвыборна борба у Немецкей

за терас досц мирна, не така як була пред преїшлыми выборами. До терас була лем една кровва битка медзи пристапами Гитле-ра и пристапами националсостичней странки Гутенберга, котри едни подперя владу фол Палена. Да ведей такых биткох на политичних складках не будзе, видала внада царезбу, же забранї складки тей странки, котра другим странком будзе складка розбивац. То ше тиче найвещей гитлеровцох и коммунистох, бо вони ше найвещей трену.

Миллярдерски спрєводзка у Америке.

У велыким американским варошу Чикаго мали двома браца Инсуз фабрики гасу и елек-трикк. Их „бизнес“ (тарговина, кивєфт) бул вдеи од найвекших у Америке и прето велї укладали до нго свой пенєж и куповали улі-ли. Нарав почала работа брацох Инсуз бан-кроткрат. Тих днєох обидва браца списали з Америке и однесли зос собу сплани мнлиох. Едного од їх шапела полиция аеропланом у Канади, а другого аж у Атини у Греческей. Така спрєводзки убиваю у людзох довериє

П. Магнотич:

Страцени син

Бибангельска драматична притча у шти-рох дїїох.

(З хорватского прєлїжєн Табир Букатко).

Осиф и Янко на сцени, а вонка Шимко и Яков.

ОСИФ (приходзи ку Янкови и кладє му руку на плєцо) Цо ждати, сину мой? Гитор! Открой ми шцико, цо ти на терцу.

ЯНКО: Шедїме, ано! Я мам вельо и вельо приповедац. (шедаю) Знам, ано, же вас барз агамирям, аа я ведей не можем витримац.

ОСИФ: Не можем це ине шцик похопити.

ЯНКО: Кед сом ранн пошол орац, гиторели ми слугоже, же сцє эцдєра предали пар воли. Ано! Уж ми дваец пяти рок, ведей сом не дзєцко и у каждей работи я вас одмєвюм. Чи би сом шмел знац, чом сцє предали воли, а добре знаце, же вам их треба.

ОСИФ: Требало ми пенєжи.

ЯНКО: Требало вам пенєжи? Ша пет ані мєншє, як зме предали 50 найкращих оци.

ОСИФ: Правда.

ЯНКО: А дає пред два мєншє предали сцє 20 шцик. На по же вам треба телї пенєж?

ОСИФ: (не гиторнїч).

ЯНКО: Ви цїхо! Правда, ви не мушлєце миє

о шцик придєвац рачун, бо то шцико вашо. Аа патрєл сєм, як сцє скорей шцикого купо-вати и змагали, а терас нам шцико препадє. Шцико вам идє якошик наспак. Аа я знам, чом ви цїхо. Шимкому в лєм брат ашовати. Ви мушнє зяпладовац дзуства, цо их кон-прави. Не знам лєм, чом ви то робите?

ОСИФ: (гутори по тїх и патри оспєда се-бе) Да не будзе — ето — векша ганьба за наш дом.

ЯНКО: А докля думаце, дя то так идє!

ОСИФ: Га, оада даяк лєм придє до ро-зуму.

ЯНКО: (стане) Вон? Нїгда! (Шейте ше по хижї) Вєтар сом ше потаснє завєг до кар-чми и припатрал сом ше з едїого гуту, цо вон роби.

ОСИФ: (помирно) На? Цо ни видєл?

ЯНКО: Памї цїтар з дзєшатками, я стотки дре и рука под стол (задумани гиторнї далєй). При-видовало ми ше, кед дар стотки, як да закру-ца карх напним овєом и волом. Коло нього приятєлє — шпыва ше и грав! Далєй вам не можем нїч гиторнїц, бо сцє оцєи и мой и йо-го. Этадзєло ми ше на сом отамац приятєл-гу.

ОСИФ: Яковс, Яковс, нящєнлїви сину! (вля-тел ше за главу, а лєкци у пар до стола — Вонка ше чуб гравс, котрє приходзи здалєй и лєдши Шимков влєс).

ШИМКО: (за сцєну) Та пуц их, Яковс, аай нау! Оцєи и брат у хижї. Меркуй да не бу-дє зта.

ЯКОВ: (тих за сцєну) А во мнє брита, хто у хижї? Гравцє само! Най ше зна, хто стот-ку ма! (Муанканти граю).

Осиф, Янко и Яков.

ЯКОВ: (Уходзи. Калєл му до бова, уш прє-руцєл прєйг лївого пасєа, у правей руки трима палїцу). То вредєн! А гєйцє, ано? (Оцєи му ше акї не обраца).

ЯНКО: (идє кягло ку дзєром и скрїчи му-викантом) Прєстаньєс, лєбо пєк на вас напуй-кам. (Гранє уцїхлє, а муанканти отходза ду-дракци).

ЯКОВ: (посперано) Дзє сєси вєшнєго пєа од тебе ...

ЯНКО: Меркуй дакус, цо гиторнїш.

ЯКОВ: (подрїлює го з палїцу, а тот не вше-лєшей отпагує) Пришол ми внохцєц, цо я ро-бим зос своїма найганами. Ян дє цєше я боїм.

ЯНКО: Не буз сом ждани патриц твоїо по-гєши дїла, аа сом сцєд влєзци, на цо тронїши пенєж, цо го чєжко заробєли тоти жулі, (ука-зує на скїпо дїанї).

ЯКОВ: Оада ми ти дал пенєжи?

ЯНКО: Дал цї их оцєц, на ши му яато и прївєд муанкантих, а крашис ши му и цєлєрп-кал, кед пєк воншєл нука.

до банкох и до уділових дружтвох, та все не чудо, же люди тримаю свой пенєж дома и боя ше го даїде уложити. А од того настава финансиална криза. Ту маме ашп еден доказ, же наша криза ма моралини основи: то ест же вона притла пре погубеност, нечесност и несовисност великих торговцох, фабрикантох и банкирох.

Звада медал большевиками.

Сама большевицка влада видала службени звит, у котрим гвард, же у большевицкей странки постої едн велика опозиция, котру водза познати большевицки предваци Зиланов, Камелєв и Урганов. Опозиция сце зрушиц диктатора Сталина и завесц у Русий и України таке гадованє, яке ест у других державох. Розуми ше, же Сталин ше будзе бранїц и од тей железобней борби годнї большевицки найскорої препаднуц. Сами себе вигрижу, як патканї, а то би було велике щєсте за людски род.

Народна Скупштина

ма ше ашп на засиданє 15. октобра, а Сенат 17. октобра. Перши закон, котрим парламент будзе раднїц ест закон о помощи превадуженим парастом.

Министер Лазич о бановинох.

На политичкей скардаки у Штипу (Южна Сербия) вивел ше министр инкашних дїлох Янка Лазич о новим уторению бановинох так, же когн закон да бановином велико вецей права и власия, як цо вони тераз маю. Министерствє би булї нем як надзорна власц над бановинами. Вивел тиж, же аще тей сценї будзе инкашени нови закон о валацких управох и валацї буду сами виберец свой валацки одборї, котри су тераз именовани.

ОСИФ: Дзеци! Чя ше так пред оцом розгварь? (строго ше пита Яковови) А дзе ти бул?

ЯКОВ: (Учїно я плацки) Га, тераз сом ту. Не дали сце ми досц пенєжи та сом мушел жохабнї друштво, кед було найвесельє. А и тим сом оствал дужнї. (Указує за музикантами).

ОСИФ: (поважно) Думаєш ти, сину, же ми стотки находиме по драме?

ЯКОВ: Кед би я гадовал з таким великим имниєм, як тот (указує з палицу на Янка) твої чєсна снї, мнє би цєкли кажда дєнь єзерки.

ЯНКО: Гей, лєм през кельо дїл?

ОСИФ: Нуц ти мнє, Янку, да я я нїм иншка попріповедам так наисце — лебо да дацо нїше зробим.

ЯКОВ: (придзе блїско ту оцови) Зробне ви, ато „тото цошка нїше“, то и я жадам. Я знам, же сом на правой драги. Несцем вецей, да мнї ше пайташе шмею: „Яки ти гавда, а двоє ци зашпєдаю?”

ЯНКО: „Пайташе“ мнє з тебе шмею? Волїш повесц „пайташка“, да голєм оцєц дозна правду.

ОСИФ: (у чуду патри перше Янка, па вєц Якова) Цо то? Пайташки? (слава) Та чя и то мушим чуц?

ЯКОВ: (злєрма) Вабрєхал шц, пнє! Чєкай то ци ваирим. (Крочи ту вьому и дєвигнє палицу).

Бидь-Босутска водна задруга.

Тота найлакша водна задруга у нашеї держави, кед котру припадаю и наша валацк у Славонїи и Сримє, отримала 10. октобра свою главку скардуку, на котрей притї прєрєчує за 1933. рок. Визатки винона 37 милиони и 700.000 Дин., а притїк 42 милиона и 418.000 Дин. Покєже цєлк визеток пократи зос заостатком, по задруги дужнї за прєшли роки подинї годє, держава, Имовна ошчина и „Землїшк Завднїци“, прєго ше у 1933. року не будзе за водку задругу плацнїц нїмєт. — Урядником задруги аїжнєни плацк за 20 до 25%, але директор задруги вивел, же вони буду аїлєирац на министерство процїтому аїжнєню.

Од аїжнєних визаткох ошказ на Босутску задругу (Срим) 26 и пол милиона, а на задругу Бидь (Славонїя) 11 милиона. На „Землїшк Завднїци“ (урбар), котри дужнї вецей як половку свойого водного памету, будзе заведєнї секвестер.

Магазин бомбох на Ривци.

Београдска „Правда“ привєла вистку, же на Ривци постої у квартєлю Яковови Сєрвацин магазин бомбох и леколєних машинох, котри ше вєц прєношую до нашеї держави.

Задавєл ше у Дунаю

при Вєрчину у Сримє позлати „крїомчар“ дохалу Николїч. Внє сєдє в коци потайно, да то фїзїанци не обача, прєшвєрцонацїотєп и Футоку до Камєнїци. Буря му наїстрєд Дунаю прєвратєла члємєц и вон ше вадєлєл.

Умарла 102-рочна жєпа.

У Загребу умарла Ана Фалєр, котра дожєла 102 роки. Вона рождєна у Вилковцох, нїгда ше не одавєла и нїгда не була хора.

Покраднул сємборску банку.

Главнї касир Станишичовєй банки у Сємборє Рєанко Дамнїкович цагло дєвєшка крєнд. Мам и прєго сєдєлєл, бо кед за нїм прєпатрєлї банкєво кїшнїк прєчлєлїл, же Рєанко покраднул з банки равнє 300.000 динарє.

ЯНКО: (скочи ту столу и дєвигнє карсєцєлє да ше бранї). Же би шї ту мнє не пристєлєл!

ОСИФ: (крити) Дзеци! Шимку! (станє опрєдз Якова) Не крочиш прєїт мнє живого. (Шимко прїбєг лєва нєлїцу и дрїлє Якова. Осїф ше влєлїл за главу и аїхує): О Боже, Боже, цо сом дождл!

Скєрїанї и Шимко.

ЯНКО: (стєпнї карсєцєлє, влєлї оца за праву руку и побочкї ю). Ано, прєбачє. Мушел сом ше бранїц.

ОСИФ: (облєлї Янка) Янку мой — по змє вєчєкалї.

ШИМКО: (Яковєк) Замодлї и ти оца, да пн прєбачи.

ЯКОВ: Нї? Шї вїданїл, же його облєлї. Вонї ше роууми, а за мнє оцєц нєма руку, да мє облєлї.

ОСИФ: (таргнє ше) Цо чї и почам и за цє руку? Не грїш, снєу мой. Не жалєст шївєго оца. (Рошнїри облєлїє руку) Гїбай лєм да и тебе облєлїм. (Крочи ту вьому з рошїрєнїма рукама) Врєд ше, снєу мой, ту своєкому оцєви, ту роботї и чєсному животу, па даї да цє облєлїм и опрєстї мнї!

ЯКОВ: (сєдрїлї руку и крочи нєвалєд) Не сцєм! Не можєм! Тоти бї мє руки сцаговєлїл як жєдєснї кїшнї и чєжкї лєлїцї. Не сцєм буд оковєлї! Сцє мнї ше пїлєбєда и вєнєлї!

(Длєкї будє).

† Янко Лендер:

Робота з вином.

Вино, то прєвартї сом зос грознє, котри ше састї од рошїлїчнїх састєвох, а вєлєдєлї ше у нїм ту 100 кубїчнї цєнтїмєтрє: Водк 85—94 грами, алкохолє 5—14 грами (ає вєст вєшєй там є алкохол доданї). Крєм тїх, гварєх вєлєдєлї ше у вїну нїцє у мєлнїшнїм састєву тїлїку, ашп гумї, а у сумпорнїх вїнох и сумпорного двокїснє, а у дєлєлїм и сумпорного вєлєдєлї. Млєжнїа тїх састєвох одїлєлїа од фєлї и добрєтї грознє и о тїм, чє вїно вєрнєлє коку (грознє) лєбо нє, и в робота зос мїлєднїм вїном стїлї з тїм у зєлєк.

I.

Прєтєкєцє и цєдлєвєнє вїна.

Вино, котрє прєварлє и кед ше уж очїсцєлє, трєбє прєточнїц. То ше робнї обнїчно прїшнїрєц у мєшєцу дєсємбру. Кед рок вєдодобрї, то вєст же вєст вєлєо гїлєго грознє, трєбє вїно скєрєй отстрєлїц од соцу (кїлєгєру), у котрїм єст вїшєлїкї бєктєрїє вїнскїх корєтєх, цо прїшнї вєст погнїтїм грознєм. Да мє вїно цо скєрєй очїсцї и скєрєй узрєц, трєбє вїно цєрнї рок голєк 4 раз прєточнїц и то лє сом нєлєд цєрнї раз, и другї раз у фєбруєру, трєцї раз у апрїлу лєбо мєлє, и штвєртї раз, у нєвємбру. Млєдє вїно трєбє прєтєкєцє так, да цо вєцєй вєдєдуху достєлє, а старє обрєлїц, то вєст да цо вєцєй вєдєдуху до вїно вїлєдє. Вєлєдєк ше мнїм мєрєкнєлїц, цє ше прєтєкєцє вїно лєм кєд цєрнї дєлєлї (нє, як єст прї вєлїх обнїчєлї, кєд вїно дєлєк лєбо шїлїг, та ше прєтєкєцє, бо нїшє нє можє робнїц). Прєд цєрнїм прєтєкєцєм нє трєбє суднї сумборнї, бо сумпор стєпнїк дєлєлїє мєлєдєго вїна, а тєкє ше мнїо жєлєлїшє обнїчно цєлєр лєтнє погубнї. На кєдї вїно прєстєлєлє прєц, трєбє цо долєлї зос жєтїм вїном (нєстєй фєлї), да суд будєлє полнї.

II.

Суднї и пивнїцє.

Лєм у чїстїм и здравнїм суду и добрєй пивнїцї можє зачувєц чїстє и здравє вїно. Суднї ше мнїм чєстєйшє прєпатрїц, кєд вєлєдєлї вїно на булє, мнїм ше добрє вїпарнїц, з вєду содрєку горєцу вїмнїц (2—3% соднї) и „внїпїтї“, то вєст, да ше уснєлє цєлєсє вїна, да можє у суду вєшєй раз прємучкєцє дацє 1—2 днї то вїно нє вїсклє и суд умнє. (зєлєлїєлє ше и зос горєцїм вїном, але обнїчно тєч, цє вїна вєст досц и дєє вїно слєбнє). Потубєнї, влєшнївнї и цїкнїтї суднї вїпарнїю ше зос солову воду, а кєд внїкнє, трєбє их рошїтєлїц (отворнїц) и вєчїжєтє и влєшнївнїю добрє прєструтєл. Добрє такї суднї и вїналїц вєднїкє зос чїстїм шнїрїтєм. Кєдї є суд добрї и кєд ше до нєго можє сїлєц вїно, о тїм одлєчєлї нє є искусствєно пнїшнїчєрє. Правнї пнїшнїчєр нїцєлє ушнїтєрнї суднї за вїно, котрї нє вїбачєлї по ашпєху, бо кєд суднї нє чїстї, нєрєлє можє да мнї прєтєлєнє шнїцєк трєд и трєлєлєлє и у вїннїцї и у пивнїцї.

Пивнїцє мнїм бнїцє суха, зрєчнїа, чїстє и на згоднїм мєсєцє. За трїмєлнє вїна нєлєлїшнї тоти пивнїцї, у котрїх цєлєлїєлєлє в лєцє и влєлї-

ме вднак (10—12° С.). То обично у тих пий-
ицох, цо су у животу лебо у брегах. Пивница
муни буи опривена, да не може и пиважі воз-
дух нуи леводити.

(Далей будзе).

Б у р з а

Нови Сад 13. X. 1932.

Жито	140—154 Дин.
Кукурица бачка и сримска стара	85—94 Дин.
Кукурица нова за децемб. и януар	62—65 Дин.
Кукурица нова за март—май	79—81 Дин.
Кукурица нова сушена	66—70 Дин.
Ярец бачки и сримски	80—90 Дин.
Овес	97—105 Дин.
Мука 00	235—245 Дин.
Мука число 2	205—215 Дин.
Мука число 0	180—185 Дин.
Кромплі	45—50 Дин.
Пасуля	90—95 Дин.

За нашо дзеци

Одкаль приходзи диждаж.

Мали Мирон ма стару бабу и барз
ю любви. Ша хто од вас, дзени, не любви
спою бабу? Воля новаска Мирона цо
глави, вона то умие, зачине, заплаца му
шмати и приповеда красни приповедки.
Хто да ю нец не любви?!

Але баба ма у ногох ревматизм и
често не скаржи, же ю боля кошти, а
особено теда, кед ма падац диждаж, и
воздух нестане вогки, полни воднистей
пари и молги. А баш пре тоти боли Ми-
рон свою бабу ише баржей любви и
сануе ю.

Але Мирон уж ма осдем роки и
нешка прииол перти раз до школи. На-
шол у школи вельо дзеци такых як зон
и то му не барз панело. Кед була нау-
ка, добре слухал и мерковал, цо на-
учитель гурори, а на одморю бавел ше
и скакат.

Кед прииол шор на науку о при-
роди, панучитель заштан:

— Хто од вас зна, одкаль прихо-
дзи диждаж?

Шницки дзеци були цихо, нем Ми-
рон ше дзивити и гласно презварел.

— Модлим, панучитель, я знам.

— Но, цо вец поведз нам ти, од-
каль маме диждаж?

— З косцох мосі баби!

Цана школа вибухла гласним кми-
хом. Але Мирон ніч не розумел. Чудо-
вал ше, ном не дзеш шисло и цалком
поважно толковал далей:

— Ши озда сом пераз чул, як мои

баба гурори: «Ой Мироню мой, Мирон-
ю, чувствуем нешка диждаж у своїх
косцох!...» Цо ше вети имееце?

(Свят Дитини).

Браца у школи.

Учитель задал дещом, да напишу задачу:
„Мац“. Кед препатрел задачи, гвари учитель
ту Петрови:

— Слухай, Петре, ти маи исту таку за-
дачу, як и Славко.

Петро: Ша то панучитель заго, бо и и
Славко маме исту мацер.

Медан дзеци.

Учитель: Як то було? Вон тебе вдерел
по яну и по лавей?

Яник: А вец ме вдерел и трети раз.

Учитель: Помалу, помалу, ша озда най-
перше мунел не вдерит други раз.

Яник: На, модлим панучитель, други раз
я йому дал!

Катехет: Як длуго були Адам и Ева у
раю?

Мико: До сшени.

Катехет: Одкаль ти то знаш?

Мико: Бо в шени дозриваю яблука.

Поволанка.

На подаселю дня 13. новембра
1932. року на 2 годани по поладню отри-
ма ше XIII.

Главне собрание

Руского Народного Просвितного Дружтва
у Руским Керестуре вос слдую-
щим програмом:

1. Привіт председателя;
2. Ввіт секретара и касира;
3. Евентуалия. — Куповано хижки за
Народни Дом.

Евентуалии предлоги маю ше голем
8-днй на предок писмено явиц управно-
му одбору.

Поволую ше члени, да у цо некшнй
числу на тото главне собрание приду.

У Руским Керестуре, дия 11. X. 1932.

о. Мудри Михайло,
Председатель РНПД-а

У Вепровацкей дервари

може ше достаи:

3×3 цалово древо за будовлю
4 метери длуге 10 Дин.

3×4 цалово древо за будовлю
4 метери длуге 13 Дин.

4×4 цалово древо за будовлю
4 метери длуге 16 Дин.

Цалово дески на 50 парі по 1 сантиметру
4 метери длуги.

Чардаки з багрену бара тульо.

Призде, патриис к витайце дену.

Кремер Флориян,
Вепровац.

3—5

Плацели предплату за 1932. рок:

Коцур:

249. Михайло Нада, 534.	40 Дин.
250. Сфрса Яник, 202.	50 "
251. Франьо Шапта, 194.	50 "
252. Дюра Молнар, опавчар	60 "
253. Данил Олар, 153.	50 "
254. Жилик Никола, економ Кр. Петра 50.	20 "
255. Янко Кий	50 "
256. Бяндас Лука, учит.	60 "
257. Плавчак Михайло	60 "
258. Брунда Яков	60 "
259. Василь Олар	40 "
260. Мария Бучко, удови	50 "
261. Яков Доронгаи	50 "
262. Михайло Кир, 668.	50 "
263. Палко Колесир, таргонац, 624.	50 "
264. Шимко Поддруи, 18.	25 "
265. Боднар Михайло	60 "
266. Гарди Василь	60 "

Як видиме Коцур у предплати вельо
слабше стої од Керестура, бо вецей як пол ко-
курсних предплатицок не плацели за 1932. р.
цалком ніч. Не знаме, яка тому причина, лш
було би вельо кривине, кед би и Коцурчани
плацели предплату точвайше.

Дюрдьов:

267. Мудри Евгений	30 "
268. Рамач Михайло, правник	50 "
269. Малацко Михайло	20 "
270. Винай Веруна	50 "
271. Виславски Михола	20 "
272. Будински, Евгений	50 "
273. Олар Митро	30 "
274. Молнар Маря, вдова	30 "
275. Орос Янко	20 "
276. Давосир Максим, учитель	40 "
277. Чанко Евсей, х. н. 854.	30 "
278. Доронгаи Михола	50 "
279. Хромач Михайло, 665.	60 "
280. Сабов-Дайко Янко, 623.	50 "
281. Рац Вероника, учит.	50 "
282. Кочий Андрей	50 "
283. Шовш Дюра, 698.	50 "
284. Корпаш Василь	60 "
285. Рамач Михайло, ст.	50 "
286. Штепанска Михайло	30 "
287. Рамач Янко	10 "
288. Дротаров Емил	50 "
289. Балит Янко, 236.	50 "
290. Панута Ката, 161.	50 "
291. Надьолов Дечки, 588.	50 "
2 2. Пагаргай Емил	10 "
293. Копчански Михайло	30 "
294. Велжнски Дюра (плацел 20 дин. за 1933. рок.)	50 "
295. Стрибер Дюра, 114.	60 "
296. Сетели Михайло, 642.	20 "
297. Балит Михайло, 647.	50 "
298. Мудри Дюра, економ	10 "
299. Цал Янко	50 "
300. Претун Маря, вдовица	30 Дин.

(Далей будзе).

— Нешка сом стретнул януу жену.

— Но, и цо гурорела?

— Ніч.

— О, то не буза моя жена, кед ніч не
гурорела. Моя аїл на минуту не може свой
язык стримаи.